

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. november 2021
(OR. en, de, pl, fr)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0361(COD)

13203/21
ADD 1 REV 2

COMPET 737
MI 772
JAI 1126
TELECOM 388
CT 132
PI 100
AUDIO 98
CONSOM 231
CODEC 1367
JUSTCIV 165

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	13203/21 ADD1 REV1
Komisjoni dok nr:	14124/20 + COR1 + ADD1
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ – Üldine lähenemisviis – Avaldused

TAANI AVALDUS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

Taani toetab eesistujariigi kompromissteksti üldise lähenemisviisi saavutamiseks konkurentsivõime nõukogu 25. novembri 2021. aasta istungil.

Üldiselt toetab Taani laiemat eesmärki ajakohastada horisontaalseid õigussätteid, millega määratakse kindlaks digiteenuste osutajate ja eelkõige veebiplatvormide vastutus ja kohustused.

Taani väljendab siiski sügavat pettumust, et määrusega ei kehtestata kohustusi seoses importija vastutusega. Probleem on see, et liidus ei ole kedagi, keda saaks panna vastutama juhul, kui internetipõhised kauplemisskohad lasevad kauplemiskohal müüa kolmandatest riikidest pärit tooteid ja teenuseid otse Euroopa tarbijatele. On mitmeid juhtumeid, kus Euroopa tarbijateni jõuavad ohtlikud ja ebaseaduslikud tooted ning nad saavad praegusest süsteemist kahju. Seega jätab vastutusest vabastamise põhimõtte lünga seoses ELi õigusaktidele mittevastavate kaupade importimisega ning see ei ole kahjulik mitte üksnes tarbijakaitse, vaid ka Euroopa ettevõtjate konkurentsivõime seisukohast. Seepärast püüdis Taani saavutada suuremat reguleerimist, millega oleks tagatud, et ELis on alati mingi osapool, keda saab panna vastutama Euroopa turule sisenevate toodete eest, olenemata sellest, kas neid müüakse internetis või väljaspool seda.

Loodame, et meie taotlust importijate vastutuse kohta võetakse nõuetekohaselt ja tõsiselt arvesse läbirääkimiste järgmises etapis.

Ehkki see ei muuda Taani seisukohta selles küsimuses, peab Taani tervitatavaks 3a. jaos võetud meetmeid, millega kohustatakse internetipõhiseid kauplemisskohti täitma täiendavaid nõudeid, et tagada tarbijakaitse ja ohutute toodete müük Euroopa tarbijatele.

SAKSAMAA AVALDUS

Määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

Üldine lähenemisviis

Saksamaa ajutise valitsuse avaldus

Saksamaa toetab eesistujariigi kompromissteksti eesmärgiga leppida kokku üldine lähenemisviis konkurentsivõime nõukogu 25. novembri 2021. aasta istungil. Eelkõige peame tervitavaks Euroopa Komisjoni pädevuste tugevdamist väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite määramise, järelevalve ja kontrolli kontekstis eesmärgiga tagada digiteenuste õigusakti tõhus järelevalve ja täitmine. Samas rõhutame, et eelseisvate Euroopa Parlamendiga peetavate läbirääkimiste käigus on vaja teha täiendavaid parandusi selle tagamiseks, et digiteenuste õigusakt muutuks veelgi tõhusamaks.

Saksamaa jaoks on väga oluline säilitada alaealiste kaitse puhul meediakeskkonnas praegune kõrge riiklik standard, mis põhineb rahvusvahelistel nõuetel (ÜRO lapse õiguste konventsioon ja Lapse Õiguste Komitee üldmärkused nr 25 laste õiguste kohta digikeskkonnas). Digiteenuste õigusakt peab selle igal juhul tagama, eelkõige asjakohaste erandivõimaluste kaudu kehtestada kõrgemaid standardeid.

Saksamaa peab tervitatavaks, et digiteenuste õigusaktiga luuakse ühtne Euroopa õigusraamistik võitluseks ebaseadusliku veebisisu vastu. Toetame siiski seda, et kustutamiskohustust ja vastavaid tähtaegu käsitlevad sätted muudetakse veelgi ambitsioonikamaks ja väga suurtele digiplatvormidele õiguslikult siduvaks. Artiklis 15a on vaja täiendavalt täpsustada majutusteenuste osutajate aruandluskohustus õiguskaitse- ja kohtuasutuste ees. Liikmesriikidel peaks olema võimalik määrata kindlaks, millistest üksikutest kuritegudest nende territooriumil tuleb teada anda. Väga suurte digiplatvormide puhul peaks liikmesriikidel olema võimalik laiendada riiklike õigusnormide kehtestamise abil aruandluskohustust kuritegudele, mis ohustavad demokraatlikku poliitikat või mis avaldavad püsivat negatiivset mõju väljendusvabadusele, kui selline laiendamine on kooskõlas Euroopa Liidu põhiväärtustega. Lisaks toetame kindlalt artikli 15 kohaldamisala laiendamist nii, et see hõlmaks kustutatud ebaseadusliku sisu säilitamiskohustust.

Eelseisvaid läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga tuleks kasutada selleks, et tugevdada riiklike asutuste asjaomaseid täitmise tagamise võimalusi ja tarbijakaitset, sealhulgas kehtestades internetipõhiste kauplemisskohtade pakkujatele proaktiivsed hoolsuskohustused. Üksnes sel moel saavad järelevalveasutused piirata suuremahulist ebaseaduslike kaupade ja loomadega kauplemist internetis. Saksamaa teeb ettepaneku keelustada loomade anonüümne reklaam internetipõhistes kauplemisskohtades, sealhulgas tarbijate poolt. Eelseisvad läbirääkimised Euroopa Parlamendiga annavad Euroopa Liidule võimaluse kinnistada rohelise kokkuleppe eesmärgid digiteenuste õigusaktis. Väga suured digiplatvormid peaksid oma süsteemsetes riskihindamistes võtma arvesse keskkonnaprobleeme ning internetipõhised kauplemisskohad peaksid andma lisateavet säästva tarbimise kohta.

Kuna väga suured digiplatvormid on järjest enam muutunud avalikeks aruteluplatvormideks internetis ja vältimatuks turustusahelaks meediateenuse osutajatele, tuleb rohkem tähelepanu pöörata meediavabadusele ja meedia mitmekesisusele, nagu see on sätestatud hartas. Selle saavutamiseks tuleb kehtestada menetlusnormid, millega keelatakse väga suurtel digiplatvormidel sekkuda meediateenuse osutajate poolt kättesaadavaks tehtud teenusesse või sisusse põhjendusega, et toimunud on väidetav teenusetingimuste rikkumine, ilma et nad oleks meediateenuse osutajaga eelnevalt konsulteerinud. Lisaks on vaja artiklis 12 või mõnes muus sobivas artiklis rõhutada, et meediavabaduse ja meedia mitmekesisusega tuleb piisavalt arvestada platvormi üldiste teenusetingimuste kehtestamisel ja kohaldamisel. Platvormid peaksid nende nõuete täpsustamiseks leppima kokku käitumisjuhendis. Meile teevad muret digiteenuste õigusakti kontrollstruktuuri funktsioonid, mis on oluline selle õigusakti edu tagamiseks. Tuleks püüda optimaalselt ära kasutada võimalikke sünergiaid olemasolevate institutsioonidega, näiteks ERGA, ja nendele institutsioonidele tuleks luua asjakohased osalemise võimalused. Lisaks on meie arvates oluline, et säilitataks olemasolevad ja läbiproovitud koostöömehhanismid, näiteks need, mis tulenevad ERGA liikmeks olevate riigi reguleerivate asutuste vastastikuse mõistmise memorandumist. Tervikuna tuleb tagada, et säilitatakse liikmesriikide pädevused selles valdkonnas.

Lõpetuseks toetab Saksamaa seda, et mittetulunduslikke hariduse ja teaduse andmehoidlaid ei liigitataks digiplatvormide määratluse alla, sest nad ei kujuta endast ohte, mida käsitletakse digiteenuste õigusaktis.

Me loodame, et nimetatud aspekte kaalutakse tõsiselt ja hoolikalt eelseisvatel läbirääkimistel Euroopa Parlamendiga.

POOLA AVALDUS

Poola avaldus digiteenuste õigusakti kohta

Poola toetab eesistujariigi koostatud määruse (mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ) kompromissteksti, et leppida konkurentsivõime nõukogu 25. novembri 2021. aasta istungil kokku üldine lähenemisviis.

Siiski toonitame kindlalt vajadust teha parandusi, et digiteenuste õigusaktiga suurendataks täiel määral ELi tarbijate mõjuvõimu ja nähakse ette digiteenuste õigusakti sätete tõhus täitmine.

Selgelt tuleks välja tuua, et digiteenuste õigusakt tasakaalustab nõuetekohaselt vajadust ebaseadusliku veebisisu kiire kõrvaldamise järele, kaitses samas väljendusvabadust ja teabele juurdepääsu. Digiteenuste õigusaktis tuleks kehtestada selged sätted nende platvormide jurisdiktsiooni kohta, et meie kasutatavad täitemeetmed oleksid tõhusad ja piisavad.

Digiteenuste õigusakti täitmise tagamise mehhanism põhineb päritoluriigi põhimõttel, mis on siseturu aluspõhimõte ja toob väikestele vahendusteenuste osutajatele ELis kasvuvõimaluste näol vaieldamatut kasu, ning selles mehhanismis peaks võtma arvesse selle liikmesriigi piisavat kaasatust, kus teenuse saajad asuvad. Sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator võib anda väärtuslikku teavet asjaomase liikmesriigi riikliku õiguse ja kohaliku konteksti kohta.

Lisaks peaksid väga suured digiplatvormid ja väga suured internetipõhised otsingumootorid olema ELi territooriumil nõuetekohaselt esindatud ja nad peaksid looma asjakohased kanalid kahe-suunaliseks teabevahetuseks, eriti kõigi liikmesriikide pädevate asutustega. Digiteenuste õigusaktis tuleks kehtestada kohustus, et teenuseosutajad tunnustaksid kontaktpunkti kaudu toimuvat kirjavahetust.

Lisaks on oluline säilitada digiteenuste õigusakti tekstis sätted, millega täpsustatakse, et digiteenuste õigusakt ei piira asjaomaste teenusesaajate või üksikisikute või üksuste õigust esitada selle otsuse peale kaebus selle riigi kohtule või haldusasutusele, kus on nende asukoht, elukoht või alaline elukoht kooskõlas selle riigi kohaldatava õigusega.

Oleme kindlad, et eeltoodud konstruktiivsed ja ratsionaalsed parandused aitavad saavutada rahuldava kompromissi eelseisvatel institutsioonidevahelistel läbirääkimistel.

ITAALIA JA HISPAANIA ÜHISAVALDUS

ÜHISAVALDUS DIGITEENUSTE ÕIGUSAKTI KOHTA

Itaalia ja Hispaania toetavad eesistujariigi kompromissteksti, et jõuda konkurentsivõime nõukogu 25. novembri 2021. aasta istungil üldise lähenemisviisi suhtes kokkuleppele.

Rõhutame siiski tungivalt vajadust teha parandusi, et digiteenuste õigusakti edasise menetluse jooksul läbirääkimiste käigus ei nõrgendataks.

Näiteks arvame, et artiklis 24a internetipõhiste kauplemisskohtadele ette nähtud tegevuse jälgitavuse kohustusi tuleks laiendada, tagamaks, et ebaseaduslik veebiväline tegevus oleks ebaseaduslik ka veebis.

Need kohustused on tõepoolest vajalikud petturlike ettevõtjate tabamiseks ning eri digiteenuste ja mitmete vahendusteenuste osutajate kaudu levitatava ebaseadusliku sisu ja toodete leviku peatamiseks, aidates seega luua turvalist, läbipaistvat ja usaldusväärset digikeskkonda.

Seetõttu toetame artikli 24a kohaldamisala laiendamist majutusteenuse osutajatele, veebimajutusele, sisulevivõrkudele, domeeninimede registritele ja registraatoritele ning makse- ja reklaamiteenustele.

Oleme kindlad, et seda soovi võetakse tulevaste läbirääkimiste käigus nõuetekohaselt ja tõsiselt arvesse.

UNGARI AVALDUS

Ungari avaldus järgmise ettepaneku kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

Ungari peab ELi kodanike väljendusvabaduse ja sõnavabaduse, sealhulgas meediavabaduse ja pluralismi kaitset väga tähtsaks. Seepärast oleme võtnud kohustuse tagada digiteenuste õigusakti veelgi tõhusam täitmine.

Seadusliku sisu eemaldamist takistavate kaitsemeetmete tagamiseks peaksid riikide ametiasutustel olema vahendid, et anda platvormidele korraldus taastada eemaldatud seaduslik sisu. Platvormid peavad pakkuma kasutajatele tõhusaid õiguskaitsevõimalusi, kui nad otsustavad kasutajate sisu või profiili eemaldada. Sellega seoses on meie jaoks ülimalt oluline, et digiteenuste õigusakt ei piiraks kasutajate õigust algetada digiplatvormi otsuse vastu menetlust selle riigi kohtus, kus on nende tegevuskoht, kooskõlas selle riigi siseriikliku õigusega.

Päritoluriigi põhimõte on ühtsel turu oluline põhireegel, mis toob kasu sellega, et tagab väiksematele Euroopa vahendusteenuste osutajatele prognoositava regulatiivse keskkonna. Kuid see ei too samasugust kasu ELi kodanikele. Digiplatvormide pakkujate ja nende kasutajate ning avaliku sektori asutuste õigused ei ole võrdsed ning viimastel puuduvad vajalikud vahendid, millega kasutajaid igakülselt kuritarvituste eest kaitsta. Seda probleemi süvendab asjaolu, et liikmesriikide kodanikele on suunatud üha rohkem teenuseid ja platvorme, mis ei ole ELis seaduslikult asutatud.

Kuigi üldreeglina peame ELi tasandil päritoluriigi põhimõttest kinni, ei tohi me unustada, et peame kaitsma oma tarbijate õigustatud huve.

Selleks et suurendada ELi tarbijate mõjuvõimu ja tagada digiteenuste õigusakti sätete tõhus täitmine, tasub kaaluda võimalust kaasata sihtriikide reguleerivad asutused aktiivsemalt väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite järelevalvesse. Oleme seisukohal, et paljudel juhtudel on sisu modereerimise juhtumite asjakohaseks mõistmiseks ja käsitlemiseks vaja sügavuti mõista siseriikliku õiguse eripära ja sotsiaal-kultuurilist konteksti.

Seetõttu nõuab Ungari ambitsioonikamat lähenemisviisi, et tagada tarbijate õiguste kaitse kõige kõrgemal tasemel. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja lahendusi, mis on kohandatud kiiresti muutuvale platvormimajanduse ökosüsteemile, ning see eeldab meie aluspõhimõtete põhjalikku hindamist.

SOOME AVALDUS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

Selleks et jõuda konkurentsivõime nõukogu 25. novembri 2021. aasta istungil üldise lähenemisviisi suhtes kokkuleppele, toetab Soome eesistujariigi kompromissteksti.

Kuigi Soome toetab eesistujariigi kompromissi sanktsioone käsitlevate kavandatud sätete osas, on kolmepoolsetel kohtumistel oluline tagada teksti paindlikkus, et liikmesriigid saaksid digiteenuste õigusakti erinevate kohustustega seoses oma siseriiklikes õigusaktides maksimaalsed trahvid kehtestada.

Lisaks peaks liikmesriikidel olema asjakohane siseriiklik otsustusõigus selles osas, kas kehtestada riigiasutustele haldustrahve sellistel juhtudel, kui riigiasutustele võidakse anda seadusest tulenev kohustus osutada riiklikult ja mittetulunduslikul alusel teenust, mida saab määratleda vahendusteenusena.

LUKSEMBURGI AVALDUS

Luksemburgi avaldus digiteenuste õigusakti ja digiturgude õigusakti kohta

Nii digiteenuste õigusakti kui ka digiturgude õigusakti ettepaneku eesmärk on luua täielikult toimiv ühtne turg digiteenuste ja digiturgude jaoks, tugevdades platvormiteenuste turvalisust nende ärikasutajate ja tarbijate jaoks ning luues ühtlustatud õigusraamistiku, mis tagab ausa konkurentsi kogu ELis.

Luksemburg toetab kindlalt eesmärki kõrvaldada praegune siseriiklike õigusaktide erinevustest tulenev õiguslik killustatus digiteenuste õigusaktiga ja digiturgude õigusaktiga hõlmatud valdkondades, luues selge ja sidusa raamistiku. Seetõttu saab Luksemburg toetada nõukogus läbi räägitud ja eesistujariik Sloveenia poolt esitatud paketti, mis sisaldab kõiki vajalikke elemente, et saavutada hea kokkulepe Euroopa Parlamendiga.

Edasistel läbirääkimistel pöörab Luksemburg suurt tähelepanu selle tagamisele, et tekstides säilitataks või veelgi tugevdataks täielikust ühtlustamisest saadavat kasu, mida vajaduse korral täiendab vastastikkune tunnustamine, ning et ei kehtestataks täiendavaid erandeid, ülereguleerimise võimalusi või muid paindlikkusmeetmeid riiklike seadusandjate või riiklike ametiasutuste jaoks. Samuti rõhutab Luksemburg vajadust säilitada komisjoni ettepanekute ambitsioonide tase seoses turvalise internetikeskkonna tingimustega ning õiglase ja konkurentsivõimelise turulepääsuga.

Digiteenuste õigusakt

Selleks et saavutada internetikeskkonnas turvalisuse kõrge tase, vajame tõelist Euroopa lähenemisviisi. Luksemburg peab oluliseks e-kaubanduse direktiivi järeleproovitud põhimõtteid, eelkõige siseturu põhimõtet (ka nn päritoluriigi põhimõte), mis on väga tähtis ühtse turu hea toimimise jaoks, tagades, et ettevõtjad ei pea arvesse võtma 27 liikmesriigi erinevate siseriiklike õigusaktide kõiki detaile. Seda oleks võimatu nõuda väiksematelt ettevõtjatelt ning see oleks suur takistus piiriülesele müügile. Eesistujariik Sloveenia välja pakutud üldine lähenemisviis järgib seda lähenemist ning see tuleb säilitada.

Samamoodi, mis puudutab asjaomast täitmise tagamist, siis peab Luksemburg tähtsaks sidusust ja ühtsust normide kohaldamisel, et luua selgus ja õiguskindlus kõikide asjaomaste osalejate, nii digiteenuste osutajate kui ka kasutajate jaoks. Ühtlustamine on oluline mitte üksnes materiaa lõiguse normide puhul, vaid ka nende tõlgendamisel ja kohaldamisel. Digiteenused on oma olemuselt piiriüleised. Seetõttu ei oleks mõistlik, kui digiteenuste õigusakti normide täitmise tagamisega tegeleksid igal üksikjuhul 27 ametiasutust. Seetõttu peame tervitatavaks, et reeglina jääb ühtlustatud normide täitmise tagamise eest vastutavaks vahendusteenuse osutaja tegevuskohariik, sealhulgas tihedas koostöös teiste liikmesriikide ja komisjoniga, välja arvatud väga suurte osalejate puhul.

Kuna väga suured digiplatvormid on üleeuroopalist laadi, peab Luksemburg tervitatavaks Euroopa Komisjonile antud ainupädevust tagada normide täitmine kõnealuste platvormide puhul süstemaatilistes piiriülestes küsimustes, nagu on välja pakutud eesistujariik Sloveenia kompromisstekstis. See lahendus säilitab ühtse täitmise tagamise loogika samal viisil nagu asukohariigil põhinev täitmise tagamise mehhanism. Samuti kajastab see digiturgude õigusakti puhul võetud lähenemisviisi, kus komisjonil on ainsana täitmise tagamise volitused suurte digisisule juurdepääsu kontrollijate suhtes.

Samuti toetab Luksemburg kindlalt digiteenuste õigusakti horisontaalset iseloomu, mille kohaselt kohaldatakse seda õigusakti igat liiki ja suurusega vahendajate ning igasuguse ebaseadusliku sisu suhtes, välja arvatud juhul, kui ELi tasandil on olemas konkreetsemad normid. Me hoiatame, et digiteenuste õigusakti ei peaks üle koormama püüdes „teha korda kõik, mis on internetis valesti“, võttes arvesse, et mitu seda valdkonda käsitlevat algatust on juba olemas või praegu välja töötamisel.¹ Digiteenuste õigusakt ei eksisteeri eraldatuna ning digivahendajate suhtes on asjakohased paljud muud kehtivad ELi õigusaktid, sealhulgas mitmed, mis on hiljuti vastu võetud. Luksemburg taotleb jätkuvalt, et hoidutaks kiusatusest tuua digiteenuste õigusakti puhul sisse arutelud muudest spetsiifilisematest poliitikavaldkondadest, selleks et hoida kõnealused normid praktikas töötavana ning maksimeerida võimalused nende kiireks vastuvõtmiseks kaasseadusandjate poolt.

¹ Muu hulgas terroristlikku veebisisu käsitlev määrus, autoriõiguse direktiiv, audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv ja kavandatav üldine tooteohutuse määrus.

Digiturgude õigusakt

Luksemburg toetab täielikult digiturgude õigusakti eesmäärke luua õiglased turud, hoides ära ja keelustades ebaausa käitumise suure turujõuga digiplatvormidel. Väiksemad ja keskmise suurusega platvormid peaksid suutma konkureerida suurte väravahoidjatega, et pakkuda oma teenuseid piiriülevalt ning saada ühtsest turust täielikult kasu. Euroopa tarbijad saavad suurimat kasu teenuste suuremast valikust parematel tingimustel.

Eesistujariik Sloveenia ette valmistatud üldises lähenemisviisis säilitatakse need eesmärgid, samal ajal suurendades õiguskindlust ja ühtlustades eesmärki, eelkõige selgitades ja piirates liikmesriikide paindlikkust võtta siseriiklikul tasandil vastu õigusakte, mis otseselt õõnestaks digiturgude õigusakti ühtlustamise eesmärki. Ainult ühise Euroopa lähenemisviisiga saab edukalt käsitleda väravahoidjate volituste küsimust ühtsel turul. Luksemburg jälgib tähelepanelikult, et neid eesmäärke ei lahjendataks, eelkõige mis puudutab horisontaalseid sätteid, millega määratletakse digiturgude õigusakti ülimuslikkus siseriikliku õiguse suhtes (nt artikli 1 lõige 5).